

Referat af møde i FØJOs bestyrelse

Mandag den 4. februar 2008
Direktoratet for FødevarerErhverv
Nyropsgade 30, København V

Til stede

Thomas Harttung (TH), Søren E. Frandsen (SF), Karen Søgaard (KS), Erik Steen Jensen (ESJ), Hanne Bach (HB), Stig Milan Thamsborg (SMT), Inge Tetens (IT), Dorte Lau Baggesen (DLB), Lone Bjørn (LB), samt Niels Halberg (NHA) og Lars Elsgaard (LEL; referent). Desuden deltog Susanne Harder Gabrielsen (SHG; Fødevarerministeriets Forskningskontor)

Fraværende

Henrik Refsgaard

Dagsorden

1. Godkendelse af dagsorden
2. Bemærkninger til referat fra bestyrelsesmødet den 8. november 2007
3. Meddelelser
4. Orientering om vidensyntesen / *Niels Halberg*
 - 4.a Status
 - 4.b Planer og budget
 - 4.c Kapiteloversigt og forfattere
 - 4.d Arbejdet med scenarierne
 - 4.e Scenariospillet, dato og deltagere
 - 4.f Sustainability impact assessment
5. Statusrapporter for de først igangsatte FØJO III projekter
6. Aktiviteter i forhold til EU ansøgninger (gensidig orientering)
7. CORE Organic og EU (bilag)
8. Sekretariatets bemanning og budget for 2008 og 2009
9. Eventuelt

Thomas Harttung bød indledningsvis velkommen til fuldmægtig Susanne Harder Gabrielsen fra Fødevarerministeriets Forskningskontor, der deltog under hele mødet. Inge Tetens havde meldt sin ankomst forsinket og deltog fra og med pkt. 5.

ad 1. Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt.

ad 2. Bemærkninger til referat fra bestyrelsesmødet den 7. november 2007

Ingen bemærkninger.

ad 3. Meddelelser

Som opfølgning på seneste bestyrelsesmøde redegjorde Niels Halberg (NHA) for kommunikationen med DJF vedr. FØJO's andel af de præmiepenge, som via AU tilbageføres til succesfulde hjemtagere af forskningsprojekter fra EU. DJF's ledelse er ikke afvisende overfor at tilbageføre en proportional andel af præmiepengene til FØJO, men har som modkrav fremført, at FØJO beskattes med en 30 pct overhead afgift af sekretariatets lønomkostninger på linie med de forskningsafdelinger, der indgår i DJF. Bestyrelsen udtrykte sin forundring over denne sammenblanding, der efter bestyrelsens opfattelse strider mod FØJO's status som et center uden mure, ligesom det strider mod rammerne for FØJO's finansiering via EU og Fødevareministeriet. TH konkluderede, at FØJO og DJF skal have fundet en løsning, der ser fremad og lukker for eventuelle misforståelser og tvivlsmaal.

Karen Søegaard (KS) spurgte til de ubesatte pladser i bestyrelsen efter udtrædelsen af Ole Olsen og Lisbeth Munksgaard. TH oplyste, at Ministeriet endnu ikke har udpeget afløserne for de to repræsentanter.

ad 4. Orientering om vidensyntesen

Centerleder Niels Halberg orienterede om status på arbejdet med vidensyntesen, hvor der netop nu skrives på 3. version af de fire scenarier, der ligger til grund for scenariospillet senere på foråret (1.-2. april). Her vil konsulenter fra Teknologisk Institut styre en proces, der vil involvere de egentlige markedsaktører i den økologiske sektor, det vil sige repræsentanter fra primærproduktion, forarbejdning, detailhandel og forbrug. Scenariospillet skal ses som en mulighed for at frembringe refleksioner og kvalificerede bud på, hvilke udfordringer en stor økologisk sektor ville møde i 2020 samt hvilke udfordringer det er særligt vigtigt at få løst i de kommende år. Planlægningen af scenariospillet konsolideres i scenariegruppen, der nu har mødtes tre gange og giver processen en god fremdrift. Selve beskrivelsen af de fire scenarier udgør et vigtigt, selvstændigt element, der vil indgå i vidensyntesen. Disse beskrivelser forventes i starten af marts at være klar til at blive præsenteret for en bredere kreds, herunder bestyrelsen.

NHA uddybede de foreløbige tanker omkring scenariospillet og det mulige udbytte af denne kreative proces. I den forbindelse oplyste NH at scenariospillet ikke bliver bærende i vidensyntesen, men netop skal ses som en ny mulighed for at frembringe refleksioner og kvalificerede bud på, hvilke udfordringer det er særligt vigtigt at få løst i de kommende år.

Bestyrelsen fandt scenariearbejdet spændende og udfordrende - ikke mindst i forhold til at samle op på scenariospillet og integrere dette i vidensyntesen.

NHA gennemgik herefter oplægget til videnssynesens kapitler (4c) samt budget og tidsplan for arbejdet, der omfatter et syntesearbejde, der vil blive udført i sekretariatet i løbet af maj. Her vil også en opsamling i forhold til fremtidige forskningsbehov blive inddraget.

Søren Frandsen (SF) understregede, at det er vigtigt at alle kapitler får en tilstrækkelig videnskabelig tyngde og fandt at sekretariatet må medvirke til at dette opfyldes.

SHG spurgte til i hvilket omfang de rent faktiske effekter af økologisk drift på fx natur og miljø inddrages i baggrundsbeskrivelsen. NHA oplyste, at dette sker blandt andet i forbindelse med de bæredygtighedsvurderinger, der ligger under scenariearbejdet. Her vil der blive udført en kvalitativ analyse med inspiration fra EU impact assessment guidelines [*udkast udleveret til mødet og udsendt med referatet*]. HB fandt, at det var et godt udgangspunkt, men at spørgsmålene skal udvælges, så de passer til videnssynesens scenarier.

ESJ roste arbejdet med videnssynesen og spurgte til om det var tanken, at arbejdet kommer til at omfatte en prisfastsættelse af økologiens eksternaliteter. SF og HB var enige i vigtigheden af sådanne benefit analyser, da det er vigtigt at signalere, hvad værdien er for borgerne - men samtidig et det område, hvor der endnu er behov for mere ny viden. TH supplerede, at dette behov for viden måske netop var et element, der kunne blive peget på via scenariospillet, hvis aktørerne oplever en manglende prisfastsættelse af eksternaliteter som en væsentlig begrænsning for økologiens udvikling.

NHA opsummerede, at egentlige beregninger af eksternaliteter kræver modellering og kvantificering, som ligger udenfor videnssynesens budget og tidsplan, hvorfor eksternaliteter af scenarierne vil blive vurderet kvalitativt. Bestyrelsen støttede dette og HB og SF lovede at stille medarbejdere til rådighed indenfor det i forvejen anførte budget.

ad 5. Statusrapporter for de først igangsatte FØJO III projekter

Sekretariatet har udfærdiget indstillinger og oplæg til godkendelse af statusrapporter for de 15 danske FØJO III projekter. På baggrund af dette og bestyrelsens granskning af de projekter, der blev igangsat i 2006, melder sekretariatet tilbage til projektlederne og indhenter de fornødne yderlige oplysninger, så rapporterne kan godkendes.

I forbindelse med behandlingen af statusrapporter nævnte NHA, at sekretariatet ønsker at have en personlig dialog med projekterne inden næste statusrapportering, ligesom det kunne være en mulighed at lave et samlet møde for de projektledere. DLB mente ikke, at dette initiativ skulle kædes sammen med statusrapporteringen, men snarere have karakter af et midtvejsseminar, hvor også beslægtede workpackages i forskellige projekter kunne interagere. Bestyrelsen drøftede tankerne om et arrangement, der styrker FØJO internt, og TH forudså at et sådant arrangement passende kunne berammes i løbet af 12-18 mdr.

ad 6. Aktiviteter i forhold til EU ansøgninger (gensidig orientering)

NHA orienterede om tre nye forskningsinitiativer på EU-plan, hvor FØJO er med i projektansøgninger. Det drejer sig dels om projektet 'Promoting organic and low-input beef production in Europe' (ORLIBEEF), der koordineres af DFJ (AU), og hvor FØJO er medansøger som leder af en WP om formidling. Herudover er FØJO blevet kontaktet vedr. et projekt om 'Societal Impacts of

Organic Farming', hvor FiBL er hovedansøger. FØJO bidrager i forbindelse med arbejde omkring indikatorer og formidling. Endelig er der et arbejde i gang omkring Biodiversitet, hvor FØJO også deltager på formidlingssiden og samtidig leder vedrørende involvering af interessenter (stakeholders). Disse tre projekter er endnu kun på tegnebrættet, mens CertCost, som FØJO også er partner i, forventes at gå i gang omkring 1. marts 2008. TH spurgte i den forbindelse til en endelig oversigt over FØJO's økonomiske forpligtigelse i form af medfinansiering til projektet sammenholdt med det samlede budget for projektet. *[Sekretariatet udsender dette sammen med referatet]*

Endelig er FØJO med i en større ansøgning om "Sustainability in the food chain", som bredt har fokus på fødevarsystemer. FØJO bidrager med den økologiske vinkel og bliver involveret i et Ph.D. studie vedrørende effekten af certificering på globale fødevarekæder.

ad 7. CORE Organic og EU

NHA orienterede om det foreløbige arbejde med at koordinere den midlertidige fortsættelse af CORE Organic samarbejdet mellem de bevillingsgivende europæiske myndigheder. Netværket (CORE Organic Funding Body Network) ledes af FØJO, og arbejder på at kunne indsende en ansøgning om et CORE Organic 2 under EU's ERA Net program, der offentliggøres til august. Målet er blandt andet at inddrage flere lande og infrastrukturer, så synergien i forsknings samarbejdet kan styrkes yderligere.

Erik Steen Jensen (ESJ) spurgte til bestyrelsens rolle i forbindelse med udvælgelse af de forskningsemner, der skal behandles i et muligt CORE Organic 2. Her var holdningen, at det endnu var for tidligt afklare, men at det bør overvejes som et punkt på dagsordenen ved et senere bestyrelsesmøde. Stig Milan Thamsborg (SMT) opfordrede til at nye programmer inddrager de hidtidige erfaringer, så der ikke opstår situationer, hvor ansøgninger kuldsejler på baggrund af lande, der ved målstregen trækker deres støtte til bestemte af de udvalgte områder. De nærmere og mulige procedurer i et nyt call vil indgå i sekretariatets arbejde med forberedelse af den ny ansøgning.

I forbindelse med arbejdet med at forberede CORE Organic 2 henviste TH til den orientering SHG havde forelagt for RUFF (det Rådgivende Udvalg for FødevareForskning). Dette knytter sig samtidig til ministeriets planer om at oprette et internationalt økologisk forskningscenter. SHG orienterede om tankerne bag initiativet, der blandt andet skal udvirke, at der afsættes 2.5 mio. kr. til at opruste FØJO's sekretariatet. Disse midler skal benyttes til at skabe basis for fremtidig finansiering af et internationalt økologisk forskningscenter, herunder forberedelse af CORE Organic 2. Samtidig arbejdes der fra Ministeriets side på at få afsat midler til den danske forskning under dette program og den danske økologiforskning i øvrigt.

SF glædede sig over initiativet, men spurgte samtidig til om det kunne have betydning for de prioriteringer, der er foretaget i forbindelse med udvælgelse af kapitler i videnssynesen. Således kan der eventuelt blive behov for at de internationale aspekter yderligere understreges i den kommende videnssynese.

Med henblik på fremtidige kilder til finansiering under et internationalt økologisk forskningscenter nævnte Hanne Bach (HB), at Verdensbanken er begyndt at gå ind i landbrugsprogrammer. Samtidig blev der kort udvekslet tanker om mulige snitflader mellem økologien og forhold omkring udviklingsbistand, Bill Gates Foundation og FAO.

ad 8. Sekretariatets bemanning og budget for 2008 og 2009

NHA gennemgik det udsendte budget for 2008 og 2009. Samtidig oplyste NHA, at der nu er opslået en stilling som informationsmedarbejder til afløsning for Claus Bo Andreasen, hvis stilling har været ubesat siden sommeren 2007. Herudover forudså NHA, at der ansættes 1-2 nye medarbejdere i forlængelse af ministeriets planer om at etablere et internationalt økologisk forskningscenter. I første omgang vil dette direkte være relateret til sekretariatets mulighed for at etablere rammerne for et kommende CORE Organic 2. TH konkluderede, at det fremlagte budget udgjorde et acceptabelt beslutningsgrundlag for disse dispositioner.

ad 9. Eventuelt

NHA oplyste, at økologikongressen i 2008 nu er udskudt, men at Dansk Landbrug og Økologisk Landsforening er gået sammen om at arrangere en temadag med fokus på omlægning. FØJO er indstillet på at bidrage med fagligt input fra FØJO III, hvis det bliver aktuelt. FØJO er herudover blevet kontaktet med henblik på at støtte en nordisk økologikongres, der påtænkes i forbindelse med en stor fødevaremesse Interfood/Ekonord i Göteborg 18-20 maj 2009. Dette initiativ koordineres af FØJO's søsterorganisation CUL i Sverige og kan være en interessant platform for både de danske FØJO III projekter og de nye forskningsprojekter under CORE Organic. Sekretariatet vil arbejde på en nærmere afklaring af rammerne for FØJO's deltagelse i denne kongres (Nordic Organic Congress).

Password til adgang til bestyrelsens bilag mv. på www.okoforsk.dk vil rutinemæssigt blive ændret. Det nye password sendes pr e-mail til alle medlemmer.

Næste møde i bestyrelsen er planlagt til 21. maj.